

Школа онлайн

Платформа «Всеукраїнська школа онлайн» (<https://lms.e-school.net.ua/>) дозволяє забезпечити рівний доступ до якісної освіти всіх учнів незалежно від їхнього місця проживання, а вчителів – методичними рекомендаціями та прикладами застосування сучасних технологій. Відеоуроки, тести та завдання для 5-11 класів – з 18-ти основних предметів. Всі матеріали, викладені на платформі, пройшли експертизу та відповідають державним освітнім стандартам.

Платформа «Всеукраїнська школа онлайн» – спільний проект Міністерства освіти та науки України, Українського інституту розвитку освіти та Міністерства цифрової трансформації України. Це також частина Швейцарсько-Українського проекту DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти».

Модернізація школи

Цьогоріч за програмою Президента України «Велике будівництво» завершили реконструкцію Перещепинської опорної школи № 1. Її модернізували за рахунок обласного бюджету. Виділили додатково кошти на закупівлю меблів і комп'ютерів у класи.

Оновили обидва корпуси і перехід між будівлями, замінили покрівлі та утепили фасади. Всередині – нові комунікації, теплі охайні стіни, зручне освітлення. У двоповерховій будівлі осучаснили спортивну та актову залі, кабінети інформатики (придбали 32 комп'ютери), хімії, фізики, біології та праці. Оновили і їadalню.

Просторий та комфортний

У Покрові завершують будівництво дитсадка на 115 мальюків. На фініші всі внутрішні роботи, облаштування інженерних мереж та благоустрій території. Заклад для дошкільнят зводять державним та обласним коштами.

Двоповерхова будівля «виросла» на місці пустиря. Нині підрядники закінчують внутрішні оздоблювальні роботи – укладають плитку. На черзі встановлення сантехніки. Вже встановлені всі міжкімнатні двері та ліфти. Зокрема – підйомник для дітей з інвалідністю. Змонтували протипожежну та охоронну системи, вентиляцію та відеоспостереження.

Чтите, читайте, читому научайтесь, и своего не цурайтесь. / Т. Шевченко/

№ 47-48
(1015-1016)
Грудень
2020 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається з грудня 1993 року

Шановні колеги! Дорогі друзі!

Прийміть широкі вітання

З НОВИМ 2021 РОКОМ і РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Віримо, що в Новорічні свята здійснюються найпотаємніші бажання, відбуваються найпрекрасніші дива.

Бажаю вам, шановні, душевного спокою, оптимізму, впевненості в своїх силах, нових вражень і приемних сюрпризів. Мрійте, творіть, дійте! Адже, якщо вірити в себе і отримувати підтримку друзів, можна підкорити найвищі вершини і в житті, і в роботі.

Нехай Новий 2021 рік буде для вас по-справжньому щасливим!

З повагою

Віктор СИЧЕНКО, ректор Дніпровської академії неперервної освіти, доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України

Освітянам з Дніпропетровщини призначили дворічну президентську стипендію

«Державну стипендію присуджують видатним діячам освіти на два роки. Цьогоріч Президент України Володимир Зеленський відзначив 24 освітян. Це вчителі та викладачі, доктори та кандидати наук. Приємно, що серед них є мешканці Дніпропетровщини – відмінник освіти, директор Криворізького професійного транспортно-металургійного ліцею Володимир Петнегов і заслужена вчителька України, керівниця Кам'янського ліцею нових інформаційних технологій Людмила Сбоєва», – повідомили у департаменті освіти і науки Дніпропетровської ОДА.

Володимир Петнегов все життя працює у сфері освіти. Закінчив Криворізький гірничорудний інститут, потім багато років навчав студентів у кількох профтехах міста. Нині

керує Криворізьким професійним транспортно-металургійним ліцеєм.

«Для мене призначення державної стипендії означає визнання багаторічної професійної діяльності. Вдячний за таку високу відзнаку», – поділився Володимир Петнегов.

Вчителька-методист Людмила Сбоєва – почесна громадянка Кам'янського. З 1986 року очолює ліцей нових інформаційних технологій, який з 1992 року почав працювати за проектом комп'ютеризації «Пілотні школи».

У 1995 році заклад отримав статус ліцею нових інформаційних технологій. З 2012 року ліцей працює як навчально-виховне об'єднання. У 2012 році Людмила Іванівна стала переможцем конкурсу «Директор ХХІ століття».

БЛАГОДІЙНІ АКЦІЇ до Новорічних свят від профтехосвіти Дніпропетровщини

До дня Святого Миколая за ініціативи НМЦ ПТО заклади П(ПТ)О взяли участь в акції «Творити добро разом!». Представники педагогічного колективу та учнівського самоврядування Першотравенського гірничого ліцею побували у Першотравенському багатопрофільному навчально-реабілітаційному центрі «Берегиня». Подарунками для дітей з особливими освітніми потребами стали новорічні іграшки і прикраси, які здобувачі освіти та працівники ліцею виготовили власноруч. Прикрасою свята стала музично-танцювальна казка «Попелюшка», яку створили для гостей вихованці «Берегині». На зібрані кошти під час акції «Підтримай герой» ліцеїсти придбали солодощі та найнеобхідніші речі. Усі зібрані подарунки за допомогою громадської організації «Щит» були передані військовим на передову.

У ДПТНЗ «Софіївський професійний ліцей» здобувачі освіти та педагоги відвідали Територіальний центр соціального обслуговування. Солодкі подарунки були виготовлені педагогівами та здобувачами освіти.

Колективи ВПУ № 17 та Дніпровського центру ПТО туристичного сервісу надіслали подарунки у місто Сєвєродонецьк – дітям з прифронтової зони, які постраждали внаслідок конфлікту на Донбасі.

Здобувачі освіти Міжрегіонального вищого професійного училища поліграфії та інформаційних технологій організували святковий благодійний ярмарок і на зароблені кошти придбали ліки, які передали до дитячого відділення обласної клінічної лікарні.

Майбутні перукарі Криворізького навчально-виробничого центру надали перукарські послуги дітям з інтернатної установи «Натхнення». Лідери учнівського самоврядування Криворізького професійного ліцею за спонсорської підтримки громадської організації привітали малозабезпеченні родини та учасників Другої світової війни.

Для здобувачів освіти пільгових категорій підготували подарунки колективи закладів освіти області та профспілки Криворіжжя: Криворізький комітет профспілки металургів та гірників України, Криворізька галузева організація працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів та різні громадські організації.

Благодійна акція «Творити добро разом!» триватиме до кінця Новорічних свят, і профтехосвітяни Дніпропетровщини впевнені, що жодні проблеми та негаразди не можуть стати на заваді милосердю та доброчинності.

Віктор ВАСИЛІНЕНКО, директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Грудень

4 – методичний семінар для заступників директорів закладів позашкільної освіти області «Дистанційне навчання у закладі позашкільної освіти: простір нових можливостей»;

8, 15 – стратегічні сесії «Тиждень. Шляхи реалізації» на базі закладів освіти Криничанської та Слобожанської селищних рад;

9 – панельна дискусія «Лідерський трикутник: Генерація – Реалізація – Подія» з членами осередків учнівського самоврядування області (дистанційно/платформа ZOOM);

18 – урочисте нагородження переможців обласного конкурсу проектів «Молоді вчені – Дніпропетровщина» на отримання матеріального заохочення, переможців обласного конкурсу «Кращий молодий вчений», переможців обласного конкурсу «Краща рада молодих вчених»;

23 – урочисте нагородження переможців обласного конкурсу «Студент року Дніпропетровщини – 2020»;

23 – нарада для спеціалістів органів управління освітою райдерджадміністрацій, виконкомів міських, селищних, сільських рад, відповідальних за проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (дистанційно/платформа ZOOM);

Протягом місяця – обласні конкурси дитячих малюнків «Життю раді – коронавірусом не хворіти», «Новорічна композиція» (заочно), «Лелека», «На кращого юного майстра народних ремесел», онлайн-конкурс з технологій робототехніки «STEM-balls Дніпро 2020», I (фінальний) тур обласного конкурсу з Web-дизайну.

Взято участь:

1 – у щорічній обласній освітньо-культурній конференції «Збережемо спадщину разом» за темою «Козацькі пісні»;

15 – в онлайн-нараді Міністерства освіти і науки України щодо організації вступної кампанії до закладів вищої освіти у 2021 році;

18 – у Всеукраїнському онлайн-форумі Національної ради дітей і молоді.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ,
директор департаменту
освіти і науки ОДА

Дослідження козацьких поховань у Старих Кодаках

Околиці Кодацької фортеці у Старих Кодаках зберігають багато таємниць. Насамперед це – давній козацький цвинтар. Та глибше під ґрунтом дослідники «побачили» ще й підземні ходи та залишки споруд докозацької доби. Аби вберегти територію історичної пам'ятки, планують створити заповідник.

«Маємо шанувати історичні пам'ятки. Хочемо зробити Старі Кодаки туристичним центром. Кодацьку фортецю та козацький цвинтар об'єднати у меморіальний комплекс – символ героїзму наших пращурів. Його треба зберегти для нашадків», – зазначив голова громадської ради при Дніпропетровській ОДА Віктор Кучинський під час презентації результатів археологічних і геофізичних досліджень у Дніпропетровській ОДА.

Дослідження старокодацького цвинтаря ініціювала громадська організація «Обласна рада ветеранів». Обласним коштом здійснили археологічні та геофізичні розвідки.

«Ще сто років тому у Старих Кодаках були залишки двох козацьких цвинтарів XVII та XVIII–XIX століть. До наших днів зберігся один – більш пізньої доби, – сказав начальник Дніпровської експедиції Охоронної археологічної служби України Дмитро Тесленко. – Ми провели візуальні обстеження, фотографували з дрона. Побаченим були вражені. На території цвинтаря пасуть корів, трапляються акти вандалізму. Про це свідчать сповірені хрести. Історичну пам'ятку необхідно зберегти. Для цього, насамперед, – огородити її».

Геофізикам вдалося зануритися ще більше в історію та дійти до глибших шарів ґрунту. Все – завдяки новітнім 3D- та 4D-технологіям. За допомогою зображень зі супутника вчені досліджують енергетичні поля. Саме вони містять сліди

діяльності людини або природи і можуть багато чого «розповісти».

«При огляді території старокодацького кладовища дійшли до глибини 20 м. Виявили там стародавні руїни, яким десятки, а можливо, й сотні тисяч років, – поділився фахівець-геофізик Ярослав Бондаренко. – Ці докази діяльності давніх цивілізацій потребують ретельного вивчення. Зараз ми лише трохи відчинили двері у складний світ і знаходимося на порозі нових відкриттів».

До презентації долутилися представники громадської ради при Дніпропетровській ОДА, ГО «Обласна рада ветеранів», вчені області.

3 5 січня абітурієнти Дніпропетровщини можуть зареєструватися на пробне

Реєстрація триватиме два тижні – до 19 січня. Таке тестування – «репетиція» перед справжніми іспитами. Результати не впливатимуть на середній бал атестату і вступ абітурієнта до вишу.

«Всеукраїнське пробне тестування проводиться щороку незадовго до основної сесії ЗНО. Абітурієнти регіону мають гарну нагоду оцінити рівень своїх навчальних досягнень, налаштуватися психологічно, попрактикуватися в заповненні бланків відповідей, створенні «Особистих кабінетів» на сайті. А ще – навчитися ефективно розподіляти час на виконання завдань», – розповіли у департаменті освіти і науки Дніпропетровської ОДА.

Студентський «Оскар»

У Дніпрі вже вдесяте підбили підсумки обласного щорічного конкурсу «Студент року Дніпропетровщини». Переможцями, лауреатами та дипломантами стали майже півсотні хлопців і дівчат у 10 номінаціях.

«Сучасна молодь прогресивна, креативна, цілеспрямована. Це нове покоління, яке не лише буде майбутнє нашої країни, а й дбає про її сьогодення. У конкурсі на кращого студента відзначили тих, хто має власні ініціативи та успіхи у різних галузях. Урочисте нагородження проводимо десятий рік поспіль. Всі номінанти плідно працювали протягом

року. Нині ж презентували результат своєї роботи», – зазначив заступник директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації Антон Демура.

Переможців конкурсу визначили у номінаціях: «Розумник року»,

«Спортсмен року», «Інноваційний прорив року», «Лідер студентського самоврядування року», «Громадський діяч року», «Художня самодіяльність року», «Волонтер року», «Митець року», «Студентський засіб масової інформації року», «Унікальна номінація року».

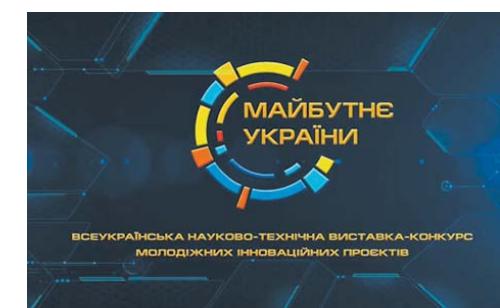
Цьогоріч за першість боролися 105 студентів із 23 вищів регіону. Спецкомісія обрала серед них 10 переможців, 20 лауреатів і 18 дипломантів. Всі вони отримали обласні відзнаки, цінні подарунки та сувеніри.

Відбувся фінальний етап XI Всеукраїнської науково-технічної виставки-конкурсу молодіжних інноваційних проектів

«Майбутнє України»

Юні науковці області показали високі результати на загальнонаціональному рівні. Вони представили свої інноваційні проекти у галузях екології, електроніки, приладо- та машинобудування, робототехніки, інформаційно-телекомунаційних

систем. Дніпропетровщину представляли семеро учнів регіонального відділення Малої академії наук. Четверо з них отримали призові місця. Церемонію оголошення результатів провели онлайн.

За інформацією Дніпропетровської обласної державної адміністрації

Ректор Академії Віктор СИЧЕНКО – «Людина року Придніпров'я – 2020»

21 грудня у Дніпропетровській філармонії ім. Л. Когана відбулася XV – ювілейна церемонія нагородження лауреатів громадсько-рейтингового конкурсу «Людина року Придніпров'я».

Цьогоріч, як і в попередні роки, заслужені нагороди та почесні звання отримали найавторитетніші та найвпливовіші державні й громадські діячі, а також провідні спеціалісти, компетентність, досвід та інтелектуальний потенціал яких найбільш сприяють об'єктивній оцінці ролі особистості в життєдіяльності Придніпров'я. Лауреатів нагородили почесними дипломами, іменними призами, пам'ятними відзнаками із врученням ордену «Людина року Придніпров'я».

Переможцем конкурсу в номінації «Професіонал року – 2020» у сфері державного управління та системи освіти для майбутнього покоління став ректор Дніпровської академії неперервної освіти, професор, доктор наук з державного управління, заслужений працівник освіти України Віктор Володимирович Сиченко.

«Отримання цієї нагороди – визнання не тільки моїх заслуг, а й роботи кожного члена трудового колективу – працівників Академії неперервної освіти, внесків у розвиток

освіти регіону, а саме: підвищення якості освітніх послуг, розширення інновацій у системі дистанційного навчання, впровадження STEM-технологій для підвищення компетентності педагогів і учнів», – сказав ректор Академії Віктор Сиченко під час церемонії нагородження.

Під керівництвом В. Сиченка Дніпропетровський інститут післядипломної педагогічної освіти став

Дніпровською академією неперервної освіти, де лише у 2020 році підвищили свою кваліфікацію понад 25 тисяч освітян області. Крім того, в Академії всі бажаючі можуть отримати фахову передвищу освіту на рівні молодшого бакалавра (спеціальності «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Середня освіта (Музичне мистецтво)» та вищу освіту на рівні бакалавра («Психологія»), магістра («Менеджмент», «Публічне управління та адміністрування», «Освітні, педагогічні науки»), доктора філософії («Публічне управління та адміністрування»). У грудні 2020 року в Академії триває перший захист магістерських робіт за освітніми програмами «Освітній менеджмент», «Публічне управління та адміністрування», «Загальна педагогіка» й «Інклюзивна освіта, корекційна педагогіка». Дипломи магістрів отримують 130 студентів Академії.

В. Сиченко входить до складу чотирьох редколегій фахових наукових видань України, є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття

наукового ступеня доктора (кандидата) наук, активно готує молодих науковців – під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації, понад 40 разів Віктор Володимирович здійснював експертизу дисертаційних робіт в якості офіційного опонента.

Сподіваємося, що Віктор Сиченко, як і інші переможці конкурсу, не зупиниться на досягнутому, а й надалі сприятиме покращенню якості освіти і науки області.

Цьогоріч громадсько-рейтинговий конкурс «Людина року Придніпров'я» проводився під гаслом «Соціальна відповідальність професіоналів, громадських діячів та бізнесу». Заслужені нагороди та почесні звання отримали меценати і волонтери, професіонали своєї справи всіх галузей і підприємств Дніпропетровщини: освіти, культури, спорту, охорони здоров'я, економіки, промисловості, транспорту, будівництва, торгівлі, послуг та ін.

Організатори заходу – Придніпровський регіональний фонд Підтримки підприємництва та івент-компанія LUX EXPO.

Наш кор.

АКАДЕМІЯ ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

24 грудня відбулися збори Наглядової ради Академії.

Під час онлайн-зустрічі ректор Дніпровської академії неперервної освіти, професор Віктор Сиченко звітував про діяльність Академії у 2020 році.

«Протягом 2020 н. р. діяльність колективу була спрямована на подальший розвиток Академії неперервної освіти як сучасного закладу вищої освіти, що здійснює наукове і методичне забезпечення системи післядипломної педагогічної освіти в регіоні, підвищення кваліфікації керівних кадрів і педагогічних працівників освіти, а також проводить на базі навчальних закладів теоретичні та прикладні дослідження в галузі освіти, сприяє упровадженню їх у практику роботи дошкільних, загальноосвітніх,

позашкільних навчальних закладів Дніпропетровщини, створює умови для здобуття вищої освіти на рівні молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії», – зазначив ректор Академії Віктор Сиченко.

На зборах йшлося про діяльність Вченої ради і Ради молодих вчених, роботу зі студентами та абітурієнтами, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організацію підтримки професійного

розвитку педагогів області й інтелектуальні змагання школярів; наукову, інноваційну, дослідно-експериментальну, виставкову, а також фінансово-економічну та адміністративно-господарську діяльність Академії.

Головував на засіданні очільник Наглядової ради, директор департаменту освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації, за служений працівник освіти України Олексій Полторацький.

У роботі ради взяли участь її члени – народний депутат України Дмитро Кисилевський, виконавчий директор Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська

футбольна асоціація студентів», заслужений працівник соціальної сфери України Артур Горін, депутат обласної ради 7-го скликання Віталій Скворцов, директор обласного дитячого оздоровчого центру соціальної реабілітації санаторного типу «Перлина Придніпров'я» Ольга Лозова, директор Дніпропетровського багатопрофільного навчально-реабілітаційного центру № 9 Галина Кузнецова, а також фахівці Академії – перший проректор Людмила Шапран, проректор з науково-педагогічної роботи та розвитку Михайло Москалець, проректор з адміністративно-господарської роботи Олександр Шабанов, директор навчально-наукового інституту педагогіки Віктор Швидун, директор навчально-наукового інституту управління Катерина Романенко, голова профспілкового комітету Академії Юрій Могила.

Надія АНТОНЕНКО

Хроніка подій**Грудень**

2 – участь у Всеукраїнському інтернет-марафоні «Ефективне використання новітніх технологій як основа формування професійних компетентностей здобувачів освіти»;

3 – участь у Всеукраїнському вебінарі «Діджиталізація освітнього процесу в ЗП(ПТ)О»;

10 – участь у Міжрегіональному інформаційно-методичному батлі «Підготовка кваліфікованих робітників ЗП(ПТ)О будівельного профілю з урахуванням регіональних особливостей Полтавської та Рівненської областей»;

– II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності з професії «Машиніст тепловоза»;

15 – участь у вебінарі з профорієнтації за участі експертів Республіки Польщі;

– міжобласний вебінар НМЦ ПТО Дніпропетровської та Вінницької областей «Упровадження сучасних освітніх технологій в освітній процес при підготовці кваліфікованих робітників сфери обслуговування (обмін досвідом)»;

– участь у вебінарі з організації учнівського самоврядування в рамках роботи проекту Фонду Civis Polonus;

16 – участь у роботі «круглого столу» ПТО НАПНУ в рамках реалізації компоненту «Професійні кваліфікації» проекту GIZ «Реформи у галузі енергоефективності в Україні» за темою «Професійні кваліфікації у сфері енергоефективності та енергозбереження»;

17 – участь у вебінарі у рамках проекту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» Міністерством освіти і науки України спільно з Фінським національним агентством з питань освіти (EDUFI) за темою «Модульний підхід до розроблення кваліфікацій»;

21 – участь у Всеукраїнському вебінарі НМЦ ПТО у Луганській області «Грантові проекти як важлива складова приватно-публічного партнерства в сучасних умовах модернізації освітнього середовища закладу професійної (професійно-технічної) освіти»;

22 – участь у онлайн-толоці EdCamp Ukraine #6 – «Інструменти якості освітніх матеріалів, безпеки та добросердечності в підсумках року»;

– участь у семінарі МОН «Реалізація енергоефективних заходів на базі МОН»;

– відкриття навчально-практичного центру «Електрогазозварник» на базі Кам'янського вищого професійного училища;

23 – участь у вебінарі щодо презентації проекту «Електронний засіб навчального призначення «Професія – творити моду», який проводить громадська спілка – Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України «Фешн Глобус ЮКрейн».

Віктор ВАСИЛІНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Відкриття навчально-практичного центру з професії «Електрогазозварник»

У рамках реалізації програми Уряду на базі Кам'янського вищого професійного училища відкрито новий навчально-практичний центр з професії «Електрогазозварник» з наявністю навчально-виробничої майстерні для зварювання неплавким електродом у середовищі інертних газів і кабінету зварників. Кам'янським ВПУ придбано сучасне обладнання для аргоно-дугового зварювання.

Онлайн-відкриття відбулося за участі представників Міністерства освіти і науки України, компанії-виробника Fronius, Товариства зварників України, педпрацівників навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, здобувачів освіти Кам'янського вищого професійного училища.

Віктор ВАСИЛІНЕНКО, директор НМЦ ПТО

Профтехосвіта Дніпропетровщини інтегрується із місцевими громадами

У 2020 році профтехосвіта Дніпропетровщини приєдналася до впровадження програми бюджету участі, що надає можливість закладам долучитися до розподілу коштів місцевого бюджету, втілювати власні освітні проекти та ініціативи зі спорту і благоустрою.

Нині місто Дніпро є лідером «Бюджету участі» в Україні із втілення проєктів громадян і залучення їх до

місцевого самоврядування. За результатами голосування переможцями в конкурсі стали: ВПУ № 17 з проєктами «Навчальний заклад починається з подвір'я», «Сучасна ідаління – гаряче харчування», «Сучасна майстерня зварювання», «Сучасна безпечне місце для навчання»; Міжрегіональне ВПУ з поліграфії та інформаційних технологій з проєктом «Прінт-Старт «Бізон».

А також Криворізька міська рада провела конкурс проєктів місцевого розвитку «Громадський бюджет». За результатами голосування перемогу у конкурсі здобув проєкт «Майстерня успіху. Етичний простір першого побачення» Криворізького навчально-виробничого центру.

Алла ВАЩЕНКО, методист НМЦ ПТО

Оновлюємо сенси комунікації

Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти Дніпропетровщини напрацьовані презентації успішно реалізованих кейсів організації освітнього процесу області.

Кожен тиждень на сайті НМЦ ПТО і фейсбуک-сторінці «Профтехосвіта Дніпропетровщини» ми знайомимося з одним закладом П(ПТ)О.

Напрацьовані кейси слугуватимуть для інформування молоді про освітні можливості закладів професійної освіти та заохочення інших педагогічних колективів області до розвитку й упровадження інновацій.

Отже, сьогодні презентуємо успішний кейс ВПУ № 17 (м. Дніпро).

Олена ГРИШАЄВА, заступниця директора НМЦ ПТО

Метою проекту є розроблення та втілення моделі державно-приватного партнерства у професійній освіті, яка забезпечує ринково-орієнтовану підготовку з професії «Монтажник санітарно-технічних систем та устаткувань».

У рамках реалізації проекту НМЦ ПТО у Дніпропетровській області для розвитку підприємницької компетентності у здобувачів освіти розроблена тренінгова програма з основ підприємницької діяльності.

На базі навчально-практичного центру «Сантехлюкс» Дніпровського вищого професійного училища будівництва, яке співпрацює з Швейцарською компанією «Геберіт Трейдінг», проведено перший етап реалізації тренінгової програми для здобувачів освіти з професії «Монтажник санітарно-технічних систем та устаткувань».

Алла ВАЩЕНКО, методист НМЦ ПТО

Рік математики

На виконання заходів щодо проведення Року математики, затверджених Урядом України, та з метою формування предметних і ключових компетентностей здобувачів освіти, популяризації математичних знань, заохочення учнів до вивчення математики для якісного оволодіння обраною професією, розвитку пізнавального інтересу і творчого потенціалу учнівської молоді, виховання їх впевненості у власних здібностях в листопаді-грудні в ЗП(ПТ)О області проведено предметні тижні математики.

Відбулися вебквест за змішаною формою освітнього процесу засобами синхронного зв'язку «Слідами піфагорійського клубу...»; онлайн майстер-клас «Прийоми швидких обчислень»; презентація реклами сучасних посібників і онлайн-сервісів та інформаційних буклетів «Цікаві факти про математику і математиків»; члендж «Математика навколо нас»; також для кінолюбів представлено підбірку цікавих робіт кінематографів вітчизняних і закордонних кінокомпаній «20+ художніх фільмів про математику і геніальних математиків».

Олександр ШОРОХОВА, методист НМЦ ПТО

Міжобласний обмін досвідом з упровадження сучасних освітніх технологій

Навчально-методичними центрами ПТО Дніпропетровщини та Вінниччини за участі педагогів ЗП(ПТ)О областей проведено міжобласний вебінар «Упровадження сучасних освітніх технологій в освітній процес при підготовці кваліфікованих робітників сфері обслуговування (обмін досвідом)». Педагоги областей ознайомилися з можливостями та ресурсами методичної служби Дніпропетровщини, поділилися досвідом організації освітнього процесу, контролю та оцінювання знань, умінь, професійних навичок здобувачів освіти у дистанційному режимі.

Інна ДАРМИНОВА, методист НМЦ ПТО

Реалізація проекту**«Державно-приватне партнерство поліпшує санітарно-технічну освіту в Україні»****Вітаємо переможців II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з екології!**

Найцікавішими темами дослідження журі визнало: «Порівняння продуктивності сортів бамії української та зарубіжної селекції в умовах північного степу»; «Нове життя опалого листя»; «Вітроенергетика – ефективне рішення енергетичної проблеми»; «Біоіндикація забруднення атмосферного повітря за якістю пилка»; «Шукай вітра в полі»; «Дослідження інвазійних рослин на прикладі айланту»; «Екологія ручного дугового зварювання»; «Ландшафтний дизайн»; «Проект зони тихого відпочинку КНВЦ «Ландшафтний дизайн»; «Ніна СІРЕНКО, методист НМЦ ПТО

Ніна СІРЕНКО, методист НМЦ ПТО

Краєзнавчий клуб «Ріднокрай» – культурний осередок Придніпров'я

Тридцять років. Це – багато чи мало? Для історії – невеликий відрізок, для людського життя – третина, а для культурного осередку, краєзнавчого клубу?

Клуби за інтересами при бібліотеках – форма роботи, яка існує здавна. Використовується для створення та згуртування читацького активу, інтенсивнішої популяризації фонду через проведення масових заходів, виконує й соціальну функцію для окремих груп населення. Саме такі завдання покладались і на краєзнавчий клуб, який з'явився наприкінці 1990 року.

Створювався він не з нуля. Ще із сімдесятих років ХХ століття по бібліотеках Радянського Союзу організовувалися так звані «краєзнавчі четверги». Відбувалися вони і в Дніпропетровській обласній бібліотеці. В архіві ДОУНБ зберігаються афіші, запрошення, програми «краєзнавчих четвергів», зокрема й першого, що відбувся 27 листопада 1975 року. Проводились ці заходи широкомасштабно, силами бібліотеки, історичного музею та магазину «Букініст», як правило, в стінах котрогось із організаторів, але були й виїзni, навіть за межами Дніпропетровська – в Петриківці, Новомосковському Троїцькому соборі. Незмінним ведучим багато років був відомий поет Микола Миколаєнко, в роботі брали участь науковці, краєзнавці-аматори, письменники, мистецтвознавці, артисти. На першому ж такому заході заступниця директора з наукової роботи Тамара Васеніна висловила побажання, щоб із часом «четверги» переросли в засідання клубу краєзнавців. Так і сталося через п'ятнадцять років.

Виникненню клубу передувало створення 1989 року на базі сектору краєзнавчої роботи при довідково-бібліографічному відділі самостійного структурного підрозділу – відділу краєзнавчої літератури та бібліографії. За рік почав працювати клуб «Ріднокрай». Ініціатором його створення стала тогочасна завідувачка відділу Н.М. Тітова, яка спільно з завкафедри історії України Дніпропетровського державного університету, головою Дніпропетровської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців, професором Г.К. Швидько зуміла згуртувати актив «краєзнавчих четвергів», долучити нових членів.

Перше засідання відбулося 30 жовтня 1990 року за темою «Легенди козацьких степів». Виступали вчені-історики університету Г.К. Швидько, Ю.А. Мицик, І.С. Стороженко, краєзнавець Ю.Я. Немченко. Серед присутніх на засіданні були: Г.В. Дудко, І.Й. Копотінко, Г.К. Тропман, В.М. Заруба, В.С. Мороз, А.М. Поповський, М.П. Рябцев, сім'я Кавун. Більшість із них багато років були членами «Ріднокраю».

Клуб «Ріднокрай» незмінно очолює Ганна Швидько – відомий учений-історик, автор багатьох наукових і краєзнавчих публікацій, монографій, підручників. Багато років Ганна Кирилівна очолювала кафедру історії України ДДУ (тепер ДНУ), зараз вона – професор Національного гірничого університету (НГУ), Академік Української Академії історичних наук. Удостоєна звання «Заслужений діяч науки і техніки України» – «За вагомий особистий внесок у розвиток краєзнавства, збереження національної історико-культурної спадщини». В номінації «Жінка року 2000» внесена до довідника «Хто є хто», який видає американський біографічний інститут. 2004 року нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня.

Членами клубу від самого його започаткування стали: доктор історичних наук, вчений ДДУ, згодом – професор Києво-Могилянської академії, автор цілої серії книг про запорозьке козацтво, священик УПЦ КП Ю.А. Мицик; доктор історичних наук, фізик В.С. Савчук, який досліджує історію розвитку науки і техніки краю, діяльність учених, багато років очолював університетське видавництво, має численні публікації, монографії – власні та у співавторстві; доктор філософських наук А.К. Фоменко, багато років був професором ДМетАУ, відомий як завзятий колекціонер-шевченкознавець; доктор філологічних наук, професор ДДУ А.М. Поповський, ім'я якого теж потрапило до словника «Хто є хто»; доктор технічних наук, заступник директора Дніпропетровського трубного інституту Г.І. Гуляєв; молоді історики, давно вже доктори наук, автори наукових публікацій, книг: В.М. Заруба та О.І. Журба. Двадцять вісім років клубного стажу у М.Е. Кавуна, який прийшов сюди дванадцятьрічним хлопчиком разом із батьками, згодом закінчив університет, аспірантуру, нині – кандидат історичних наук, завідувач відділу Дніпропетровського історичного музею ім. Д.І. Яворницького, автор багатьох історичних праць. Не менш активно виявили себе й краєзнавці – вчитель Ю.Я. Немченко та лікар М.С. Богомаз, вже тоді обе були краєзнавцями з солідним стажем, мали численні публікації в місцевій періодиці. Активним членом клубу від самого його започаткування і багато років був майор міліції В.С. Мороз, який згодом за популяризацію краєзнавства одержав звання заслуженого діяча культури України, заочно закінчив історичний факультет університету, багато друкувався в місцевій періодиці та наукових збірках. Так само з перших засідань і донині відвідує «Ріднокрай» Л.А. Глушак, яка більшу частину життя пропрацювала в обласній дитячій бібліотеці.

Клуб «Ріднокрай» безперервно розвивався, поповнювався новими членами. За роки діяльності кількість його учасників зросла в кілька разів, прийшли нові цікаві люди, залоблені в рідний край. Про багатьох із них можна б написати книгу.

Із початку 1994 року активним членом клубу є відомий журналіст, письменник-краєзнавець, дослідник культурного та літературного життя Придніпров'я М.П. Чабан. Не одне ім'я з котого «розстріляного відродження» чи вигнанців, які змушені були покинути Україну, відкрив він, повернув забуті імена. За свою діяльність отримав низку відзнак, нагороджений дипломом імені Д. Яворницького, званням

яка не лише не раз виступала з цікавими доповідями, але й висвітлювала роботу «Ріднокраю» в ефірі; не попросить слова на «сорок секунд» О.О. Кузьменко, невтомний збирач Шевченкіані, учасник націоналістичного підпілля в роки війни, в'язень сталінських концтаборів, активний громадський діяч і прекрасна людина; немає і Т.С. Музики, нащадка одного з лоцманських родів, який і поставою, і голосом так нагадував типового козаря-лулу. Ці люди залишили свої імена в історії «Ріднокраю», в пам'яті і в душах тих, хто з ними спілкувався. У пам'яті краєзнавців залишився і найстаріший член клубу Г.М. Омельченко, який у юності лоцманиував на дніпрових порогах, зустрічався з Д. Яворницьким, вчителював, проїхав дорогами війни та гіркими шляхами «ворогів народу», був одним із організаторів місцевого осередку Руху, 1994 року заснував у селищі Лоцманська Кам'янка музей лоцманства, написав книгу про людей цієї геройчної професії. Немає вже полковника авіації у відставці, збирача еклібрісів А.А. Ялового, вченого-металурга, активного громадського діяча М.М. Дніпренка, багаторічного завідувача музею історії НГУ І.М. Єлінова, колекціонера А.К. Фоменка, письменника О.С. Завгороднього. Хтось покинув відвідувати клуб через завантаженість справами, поважний вік, хвороби, котрісі переїхали до інших місць проживання. Проте лави краєзнавців поповнилися юними силами – прийшли студент ДДАЕУ, завзятий кіноаматор С. Шевченко й учні 67-ї школи І. Тонкосхук і О. Сухомлин та інші.

Клуб «Ріднокрай» має високий науковий потенціал, адже у більшості його членів вища освіта, серед них є наукові співробітники музеїв, викладачі ЗВО, аспіранти, понад третина осіб мають ступіні доктора чи кандидата наук. Хоча не завжди лише високий освітній ценз визначає рівень знань того чи іншого краєзнавця. Є серед них люди робочих професій, які в «своїх» темах мають академічні знання, бо ж грунтально, протягом багатьох років, використовуючи першоджерела, архівні матеріали, вичають предмет своєї зацікавленості.

У роботі клубу беруть участь не лише постійні члени, частими гостями на засіданнях бувають співробітники Дніпропетровського історичного музею, особливо літературного відділу, Дніпропетровського обласного архіву, вчені ЗВО. Бувають також і гости з інших міст і регіонів України. З кожним роком клуб завойовує все більшу популярність серед краєзнавців міста, отримує визнання в області та за її межами. На його засіданнях нерідко бувають краєзнавці з Кам'янського, Верхньодніпровська, Кривого Рогу, Нікополя, Павлограда, інших міст Дніпропетровщини та навіть з інших областей України.

Приїздли на зачідання із Запоріжжя краєзнавці і письменники К.І. Сушко та В.П. Супруненко, виступали з доповідями, проводили презентації книг, відеофільмів. Брали участь у роботі клубу відомий кримський краєзнавець, мандрівник, письменник Андрій Вікторович Осташко та завідувач відділу «Суботівський історичний музей» Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» на Черкащині Віктор Гугля. Бували доповідачі та гости з Києва, Львова, Харкова, Сум, Донеччини.

Далі – на стор. 6

Моє Придніпров'я. Грудень

2 • 95 років тому (1925 р.) у с. Мар'янівка Софіївського району народився **Віктор Омелянович Бєлов**, художник. Відомий у галузі станкового живопису. Жив і працював у Кривому Розі. Помер 2000 р.

5 • 135 років тому (1885 р.) народився **Микола Степанович Погрібняк**, художник. Із 1908 р. мешкав у Катеринославі-Дніпропетровську, займався педагогічною і творчою діяльністю. Помер 30 травня 1965 р.

7 • 125 років тому (1895 р.) у Катеринославі почав діяти **міський телефонний зв'язок**.

8 • 170 років тому (1850 р.) урочисто освячено Успенську соборну церкву Катеринослава. У радянський час перебудована під міську лікарню № 10.

10 • 240 років тому (1780 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній **Воскресенській церкві слободи Козирини** (сучасне село Великозирини Личківської сільради Магдалинівського району).

13 • 115 років тому (1905 р.) у Катеринославі народився **Іван Ісидорович Гвай**, конструктор ракетної зброї, інженер-полковник інженерно-артилерійської служби, один із розробників БМ-13 «Катюша». Помер 22 липня 1960 р. Похований на Новодівочому кладовищі у Москві.

16 • 120 років тому (1900 р.) у с. Нова Михайлівка (тепер у складі м. Дніпра) народився **Анатолій Григорович Кабанців**, оперний співак і педагог. Працював у Дніпропетровську, Тернополі, Аргентині. Помер 25 травня 1956 р. у Буенос-Айресі.

18 • 110 років тому (1910 р.) в селищі Мануйлівка (нині в межах м. Дніпра, район Мануйлівського проспекту) відбулась **посвята будинку «Пресвіти»**.

• 105 років тому (1915 р.) у Катеринославі народилася художниця **Леокадія Петрівна Ляхович (Чичкан)**. Працювала в галузі станкового живопису. Померла 2000 р.

20 • 155 років тому (1865 р.) – у Катеринославі здійснено одноденний **перепис населення**. Було зафіксовано 11636 чоловіків та 11210 жінок. 32 % мешканців міста були письменними, вищу освіту з них мали 178 чоловіків, серед жінок – жодної.

23 • 105 років тому (1915 р.) у с. Кам'янському (нині місто) народився **Анатолій Ілліч Зільберман**, вчений-гірник, професор НГУ. Помер 29 травня 2005 р. Похований у Дніпропетровську.

24 • 40 років тому (1980 р.) на набережній ім. Леніна (нині – Січеславська Набережна) відкрито нову будівлю **Дніпропетровського цирку** (нині – Дніпровський державний цирк). Проект Павла Нірінberga.

25 • 115 років тому (1905 р.) у Катеринославі народився **Петро Петрович Ширшов**, вчений-океанограф і гідробіолог, полярний дослідник, академік, Герой Радянського Союзу. Помер 17 лютого 1953 р.

27 • 155 років (1865 р.) у с. Преображенське Васильківського району народилася **Любов Павлівна Ліницька**, актриса. Грала в трупі Марка Кропивницького, Панаса Саксаганського. Померла 1924 р. Похована у Києві.

• 150 років тому (1870 р.) народився **Дитріх Корнелійович Тіссен**, архітектор. Брав активну участь у забудові Катеринослава наприкінці XIX – на початку ХХ ст. Заарештований 27 липня і розстріляний 16 вересня 1937 р. Реабілітований посмертно 23 серпня 1960 р.

29 • 25 років тому (1995 р.) в Дніпропетровську (нині – м. Дніпро) урочисто відкрито **Дніпропетровський метрополітен** (нині – Дніпровський).

31 • 120 років тому (1900 р.) народився **Михайло Тадейович Дубовик**, поет. Належав до літературної організації «Плуг». Заарештований 25 червня і розстріляний 7 липня 1941 р. Реабілітований посмертно 28 вересня 1955 р.

• 60 років тому (1960 р.) введено в дію **канал Дніпро-Кривий Ріг**.

Грудень – 80 років тому (1940 р.) Дніпровський державний завод ім. Ф.Е. Дзержинського (Дніпровський металургійний комбінат, м. Кам'янське) отримав звання «**Кращий металургійний завод Союзу РСР**»;

– 20 років тому (2000 р.) у Дніпропетровську відкрито **Південний міст через Дніпро**.

Подала Марина ШИЛКІНА, завідувач краєзнавчого відділу ДОУНБ (з календаря «Моє Придніпров'я»)

Моє Придніпров'я. Ювіляри року

Закінчення. Початок на стор. 5

Робота клубу проводиться в формі засідань або екскурсій, інколи, що обидві форми поєднуються. Для розгляду береться одна конкретна тема, доповідають ті, хто найкраще цією темою володіє, люди, які упродовж багатьох років її вивчають, досліджують, мають певні здобутки. Доповідь, як правило, супроводжується демонстрацією документів із державних і приватних архівів, матеріалів, невідомих не лише широкому загалу, а й багатьом фахівцям, підкріплюються посиланнями на конкретні джерела. Такі виступи стають своєрідним підбиттям підсумків вже зробленого і водночас – поштовхом для подальших пошукув. Часто матеріали доповідей стають основою солідних праць, монографій, розділів книг, публікуються в журналах і наукових збірках. Часто розглядаються питання молодосліджені чи спірні, а отже, виникають дискусії, полеміка, які стають додатковим приводом для поглиблого вивчення предмета.

Клуби за інтересами при бібліотеках створюються з метою згуртування читацького активу, додаткової популяризації літератури та більш повного розкриття фонду за допомогою того ж активу. Клуб тут виступає як одна з форм бібліотечної роботи. Але «Ріднокрай» практично від самого початку свого існування переріс ці межі і набрав статусу науково-дослідницького, культурного та просвітницького осередку.

За 30 років роботи проведено понад 250 засідань. Розглядалися найрізноманітніші питання з історії Придніпров'я, розвитку науки, культури, освіти, діяльності видатних людей краю. Якщо проаналізувати тематику засідань, то видно, що найбільша їх кількість присвячена визначним постатям. Серед них такі відомі, як Дмитро Яворницький, Іван Манжура, Олександр Поль, генерал Юхим Пушкін, але частіше мова йде про людей, незаслужено забутих, або ж і зовсім невідомих, діяння яких заслуговують на пошану і визнання. До таких належать Ярослав Грдина, Іван Труба, Галина Мазепа, Юрій Семенко, Гаяля Мазуренко, Василь Чапленко, Олена Шпота, Михайло Пронченко, Олександр Караваєв, Микола Корф, Андрій Фабр, Ігнатій Ясюкович, Владислав Дзержинський і багато інших. Кілька десятків імен вчених, письменників, діячів культури, митців, просвітян вирвано з темряви забуття зусиллями краєзнавців. Численні засідання присвячено історичним подіям минулого і сучасного – 350-річно початку національно-визвольної війни; процесу колонізації нашого краю та виникненню міст; страшним сторінкам радянських репресій і Голодомору; такому маловивченому явищу як націоналістичне підпілля ОУН на Дніпропетровщині в часи Другої світової війни. Проводились засідання, присвячені архітектурній тематиці, проблемам охорони пам'яток історії та культури, дослідженням і розробці природних ресурсів, велику зацікавленість викликала тема дніпровського лоцманства, а також археологічні дослідження. Досліджувалися і літературне та культурно-мистецьке життя краю, фольклор, звичаї, традиції Придніпров'я.

Засідання відбуваються як в стінах бібліотеки, так і поза її межами. Не раз краєзнавці бували в Дніпровському історичному музеї, зокрема у його відділах – меморіальному будинку Д. Яворницького та «Літературне Придніпров'я», у Художньому музеї; побували в Троїцькому соборі, археологічному музеї та ботанічному саду ДНУ, в геолого-мінералогічному музеї НГУ, селищі Лоцманська Кам'янка.

Не лише на клубних засіданнях виступають краєзнавці зі своїми дослідженнями, вони беруть активну участь у наукових конференціях, які проводяться силами історичного музею, Національного та Гірничого університетів, наукових установ області. У 1996, 2003 та 2008 роках по кілька представників клубу побували в Києві на з'їздах Всеукраїнської спілки краєзнавців (з 2008 року – Національної спілки краєзнавців України), 1999 року брали участь в роботі IX Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції, що відбувалася у Дніпропетровську тощо.

Наукове спрямування роботи клубу нерозривно пов'язане з культурно-просвітницькою діяльністю. Десятиліття панування радянського режиму призвели до вилучення з нашої історії та культури багатьох сторінок, чимало

Краєзнавчий клуб «Ріднокрай» – культурний осередок Придніпров'я

фактів було перекручено, події трактувались із вигідних правлячим верхівкам позицій. Викреслено з пам'яті по-колін чимало імен людей, діяннями яких можна лише пишатися. Відновити історичну справедливість, повернути співвітчизникам надбання культури, вшанувати достойників, котрі роки праці, а часто й життя віддали заради Батьківщини – це одне із завдань краєзнавців.

Члени «Ріднокраю» робили спроби тим чи іншим чином увічнити пам'ять земляків: В.С. Ващенка, В.К. Чапленка, І.М. Труби, А.Ф. Кащенка, М.С. Пронченка – назвати їхніми іменами вулиці, відкрити меморіальні дошки на будинках, де вони жили, перевидати книги. Широко використовують краєзнавці й таку форму просвітницької роботи як виступи в місцевій пресі, на телебаченні та радіо. Численні публікації про історію краю, його природні багатства, діячів культури, подвижників мають Г.К. Швидько, Ю.А. Мицьк, В.С. Савчук, В.С. Мороз, М.С. Богомаз, А.М. Поповський, В.І. Лазебник, М.Е. Кавун, В.С. Старостін, О.В. Харлан. Не раз матеріали, напрацьовані краєзнавцем М.П. Чабаном, ставали основою радіопередач з літературного циклу «На полі слова», які готувала і вела Наталка Нікуліна. Багато років просвітницьку роботу здійснювала і заслужений журналіст України, член Правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, старший редактор обласного телебачення Г.А. Півняк. За її ініціативи та активної участі на матеріалах засідань «Дивосвіт Великодній писанки», «Живе слово», «Життя і творчість Василя Чапленка», «Лоцмани Дніпрових порогів», «Я – Крик!», «Краєзнавча робота обласної наукової бібліотеки...» та інших створено передачі програми «Пороги». Засідання «Ріднокраю» дали численні теми для сюжетів іншої тележурналістки ДОТРК Л.С. Ядерської.

Члени клубу «Ріднокрай» завжди високим зразком для себе ставили діяльність Катеринославської вченії архівної комісії, яка існувала в нашему місті на початку ХХ століття. Комісія випускала «Летописи», тож мрія мати своє видання ніколи не полишала й сучасних краєзнавців. На початку 1997 року вийшов перший випуск такого видання – альманах «Січеславщина», куди увійшли статті, протоколи засідань, бібліографія. Усього видано сім випусків. Крім того, бібліотека видала чимало краєзнавчих бібліографічних і довідкових видань, підготовлених спільно з членами клубу. Ось лише деякі з них: Г. Швидько «Катеринославський Піквікський клуб. (1858-1860)»; спільно з В. Старостіним «Старий Кодак», «Українське обличчя Катеринослава», «Український дім» добродія Хрінникова»; спільно з М. Кавуном «Літописець міста на трьох пагорбах Михайло Шатров (1908-1985)»; з І. Кочергіним «Катеринославська губернська земська управа в особах»; разом із О. Харланом «Козацький Троїцький собор: Архітектурна перлина України», «Втрачений шедевр запорозької дерев'яної архітектури. До 260-річчя від часу збудування церкви в ім'я Архангела Михаїла в містечку Старий Кодак», з В. Лазебник «Золоті імена в історії міста. Почесні громадяни Катеринослава», методичка Т. Недосекіної «Український родовід як джерело вивчення історії України. Посібник для складання родоводу для вчителів, школярів та початківців».

Клуб не є елітарним закритим середовищем – в його роботі можуть брати участь усі бажаючі. Практикуються засідання у розширеному складі, коли запрошуються викладачі вишів, працівники закладів культури, представники засобів масової інформації. Особлива увага приділяється молоді, бажані гости тут студенти і школярі.

І самі краєзнавці завжди охоче йдуть до студентських аудиторій, школ, виступають з лекціями, беруть участь у численних культурницьких заходах бібліотек, музеїв, творчих спілок тощо. Використовується ще й така форма просвітницької роботи як залучення старших школярів і студентів до самостійних краєзнавчих досліджень.

Клуб «Ріднокрай» розвивається, набуває все більшого авторитету, давно є гарним прикладом, дедалі більше поширює і поглилює свою роботу. Він за свою сутінню став одним із наукових, культурно-просвітницьких і виховних осередків міста Дніпра і навіть області.

Ірина ГОЛУБ, головний бібліотекар ДОУНБ

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІ